

ODŮVODNĚNÍ

A. Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu, odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy a vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Návrh nařízení vlády, jímž se mění nařízení vlády č. 136/2015 Sb., o rovnocennosti některých zkoušek a odborných kvalifikací zvláštní části úřednické zkoušky, byl připraven na základě zmocnění, které je obsaženo v čl. 78 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

V souladu s § 35 odst. 1 zákona č. 234/2014 Sb. je státní zaměstnanec povinen úspěšně vykonat úřednickou zkoušku. Úřednická zkouška je tvořena částí obecnou a částí zvláštní. Za rovnocennou obecné části úřednické zkoušky přímo zákon o státní službě považuje obecnou část zkoušky zvláštní odborné způsobilosti úředníka územního samosprávného celku. Zákon o státní službě dále připouští, aby za rovnocennou zvláštní části úřednické zkoušky v určitém oboru státní služby byla považována zvláštní část zkoušky zvláštní odborné způsobilosti úředníka územního samosprávného celku k výkonu konkrétní správní činnosti, anebo další zkoušky vykonané podle jiného zákona.

K provedení tohoto ustanovení bylo vydáno nařízení vlády č. 136/2015 Sb., které v § 2 odst. 2 a dále v přílohách č. 1 a 2 stanovilo, které odpovídající zkoušky jsou rovnocenné jednotlivým zvláštním částem úřednické zkoušky v oborech státní služby stanovených nařízením vlády č. 106/2015 Sb., o oborech státní služby.

Navrhované nařízení vlády má za cíl reagovat na schválené nařízení vlády č. 1/2019 Sb., o oborech státní služby. Nařízením vlády o oborech státní služby s účinností k 1. červenci 2019 redukuje celkový počet oborů státní služby z původních 79 na 63 tím, že některé stávající obory státní služby ruší a naopak nově zavádí jiné, zpravidla mnohem širěji pojaté obory státní služby. V důsledku této zásadní změny oborů státní služby je zapotřebí znovu upravit, pro které obory státní služby existuje zkouška zvláštní odborné způsobilosti úředníka územního samosprávného celku, zkouška podle jiného zákona anebo odborná kvalifikace podle zákona o uznávání odborné kvalifikace, která je s ohledem na svůj obsah rovnocenná zvláštní části úřednické zkoušky.

2. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem, k jehož provedení je navržena

Návrh nařízení vlády je v souladu se zákonem, jehož ustanovení provádí, a je v souladu s ústavním zmocněním k jeho vydání. Vláda je k vydání nařízení zmocněna v čl. 78 ústavního zákona č. 1/1993 Sb.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky, mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Navrhovaná právní úprava je plně v souladu s ústavním pořádkem České republiky. Předkládaný návrh je v souladu s ústavním zákonem č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a Listinou základních práv a svobod. Návrh nařízení vlády respektuje obecné zásady ústavního pořádku České republiky a není v rozporu s nálezy Ústavního soudu České republiky.

Předkládaný návrh nařízení vlády není v rozporu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

Právo Evropské unie problematiku uznávání rovnocennosti zkoušek mezi státní správou a územní samosprávou neupravuje, dotýká se ale uznávání rovnocennosti zkoušek vykonaných podle jiného zákona, a to tzv. regulovaných povolání ve smyslu práva Evropské unie, u kterých jsou harmonizovány podmínky přístupu k těmto povoláním. Vnitrostátní právní předpisy nemohou u těchto povolání představovat neodůvodněnou překážku přístupu k těmto povoláním, a tedy překážku účinného výkonu základních svobod zaručených čl. 45 a 49 Smlouvy o fungování Evropské unie. S ohledem na skutečnost, že rozdíly kvalifikačních předpokladů, včetně jejich prokazování by mohly představovat vážnou překážku mobility osob, právo Evropské unie upravuje vzájemné uznávání kvalifikací a diplomů.

Návrhu nařízení vlády se dotýká směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 6. července 2005 o uznávání odborných kvalifikací a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES ze dne 17. května 2006 o povinném auditu ročních a konsolidovaných účetních závěrek, o změně směrnic Rady 78/660/EHS a 8/349/EHS a o zrušení směrnice Rady 84/253/EHS.

Návrh nařízení vlády je v souladu s předpisy Evropské unie.

4. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

S navrhovanou právní úpravou nejsou spojeny dopady na státní rozpočet ani ostatní veřejné rozpočty, neboť jde pouze o parametrickou změnu nastaveného funkčního systému. Naopak dojde k úspoře nákladů ústředních správních úřadů, které mají zabezpečovat provedení zvláštní části úřednické zkoušky, neboť v případě, že i nadále bude existovat možnost uznání rovnocennosti zvláštní části zkoušky zvláštní odborné způsobilosti úředníka územního samosprávného celku nebo jiné zkoušky uvedené v návrhu nařízení vlády, nebude nutné organizovat a konat zvláštní část úřednické zkoušky.

S ohledem na předmět úpravy nařízení vlády nelze očekávat žádné dopady na podnikatelské prostředí České republiky.

V souvislosti s návrhem nařízení vlády se nepředpokládají dopady na rodiny nebo specifické skupiny obyvatel ani ostatní dopady v sociální sféře. Návrh nařízení vlády s ohledem na svůj věcný obsah nemá dopady na životní prostředí.

5. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace, rovnosti mužů a žen a k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná právní úprava nemá přímé ani zprostředkované dopady na rovnost mužů a žen a nevede k diskriminaci pohlaví, nerozlišuje ani nezvýhodňuje jedno pohlaví a nestanoví pro ně odlišné podmínky. Navrhovaná právní úprava nemá ani jiný dopad ve vztahu k zákazu diskriminace z jakéhokoli jiného důvodu.

S přijetím navrhované právní úpravy nejsou spojena opatření, ve kterých by bylo možné spatřovat dopady na ochranu soukromí a osobních údajů.

6. Zhodnocení korupčních rizik

Vzhledem k obsahu právní úpravy nejsou s přijetím návrhu nařízení vlády spojena opatření, ve kterých by bylo možné spatřovat potenciální korupční rizika.

7. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Návrh nařízení vlády nemá žádné dopady na bezpečnost státu nebo jeho obranu.

8. Hodnocení dopadů regulace podle Obecných zásad

Návrh nařízení se předkládá v souladu s Plánem legislativním prací vlády na rok 2019. S ohledem na technickou povahu navrhovaných změn nebyla povinnost provést hodnocení dopadů regulace (RIA) stanovena.

B. Zvláštní část

K čl. I bodu 1

V bodu 1 se mění název dosavadního oboru státní služby „Daně, poplatky a jiná obdobná peněžítá plnění“ na „Daně, poplatky a jiná obdobná peněžítá plnění a hazardní hry“, jak název nově stanoví příloha č. 1 k nařízení vlády č. 1/2019 Sb.

Dále se interpunkční znaménko čárka nahrazuje slovem (spojkou) „a“ tak, aby věta byla gramaticky správná s ohledem na vypuštění názvu oboru státní služby „Průmyslové vlastnictví“, neboť tento obor státní služby zřízený nařízením vlády č. 106/2015 Sb. je nařízením vlády č. 1/2019 Sb. zrušen a nástupnický – šířeji pojatý obor státní služby „Ochrana průmyslového vlastnictví, autorských práv a práv souvisejících“ (jenz zahrnuje i zrušený dřívější obor státní služby „Ochrana práv duševního vlastnictví“) již dle stanoviska Úřadu průmyslového vlastnictví coby jeho gestora nemá žádnou obdobnou odbornou kvalifikaci podle zákona o uznávání odborné kvalifikace, kterou by bylo možné považovat za rovnocennou zvláštní části úřednické zkoušky v tomto oboru.

K čl. I bodu 2

V souladu s požadavky ústředních správních úřadů, jež mají v gesci jednotlivé obory státní služby, se v příloze č. 1 nově publikuje seznam zvláštních částí zkoušky zvláštní odborné způsobilosti úředníka územního samosprávného celku k výkonu správní činnosti, které jsou rovnocenné některé zvláštní části úřednické zkoušky v oboru státní služby dle nařízení vlády č. 1/2019 Sb. Obdobně se v příloze č. 2 nově publikuje seznam zkoušek podle jiného zákona, které jsou rovnocenné některé zvláštní části úřednické zkoušky v oboru státní služby dle nařízení vlády č. 1/2019 Sb.

Výčet všech zkoušek rovnocenných vůči zvláštní části úřednické zkoušky v zásadě vychází ze stávajícího výčtu a přiřazuje tyto zkoušky vůči nově zřízeným nástupnickým oborům státní služby s výjimkou těch případů, kdy gestor dotčeného oboru státní služby dospěl k závěru, že předmětná, dosud rovnocenná zkouška již svým obsahem a rozsahem neodpovídá požadavkům kladeným na zvláštní část úřednické zkoušky (§ 36 odst. 3 zákona č. 234/2014 Sb.) v novém, šířeji pojatém oboru státní služby, případně i v oboru státní služby nedotčeném změnou oborů státní služby.

V příloze č. 1 tak již není uvedena zkouška k výkonu správní činnosti při správě daní a poplatků (podle vyhlášky č. 512/2002 Sb., o zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů – správní činnost „při správě daní, poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění“) dosud rovnocenná zkoušce z oboru státní služby „Daně, poplatky a jiná obdobná peněžítá plnění“ (nově nahrazen oborem státní služby „Daně, poplatky a jiná obdobná peněžítá plnění a hazardní hry“), k výkonu správní činnosti při památkové péči a správě sbírek muzejní povahy dosud rovnocenná zkoušce z oboru státní služby „Ochrana kulturního dědictví, státní památková péče a péče o sbírky muzejní povahy“ (nově nahrazen oborem státní služby „Kultura, církve a náboženské společnosti“). Stejně tak byly vypuštěny zkoušky k výkonu správní činnosti při správě matrik a státního občanství a správní činnosti při vedení evidence obyvatel a vydávání občanských průkazů a cestovních dokladů dosud rovnocenné zkoušce z oboru státní služby „Všeobecná vnitřní správa“, který je ale nově nahrazen oborem státní služby „Systém veřejné správy a všeobecná vnitřní správa“. Obdobně platí pro zkoušku k výkonu správní činnosti v územním plánování dosud rovnocennou zkoušce z oboru státní služby „Územní plánování“ (nově nahrazen oborem státní služby „Bydlení, územní plánování a stavební řád“), správní činnosti

při územním rozhodování a při rozhodování na úseku stavebního řádu a vyvlastnění dosud rovnocennou zkoušce z oboru státní služby „Stavební řád“ (nově nahrazen oborem státní služby „Bydlení, územní plánování a stavební řád“), správní činnosti při ochraně zemědělského půdního fondu dosud rovnocennou zkoušce z oboru státní služby „Zemědělství“ (nově nahrazen oborem státní služby „Zemědělství a rostlinolékařská péče“) a správní činnosti v lesním hospodářství a myslivosti dosud rovnocennou zkoušce z oborů státní služby „Lesní hospodářství“ a „Myslivost“ (nově nahrazen oborem státní služby „Lesní hospodářství, myslivost, rybářství a včelařství“).

Rovnocennost zkoušky k výkonu správní činnosti v sociálních službách (dosud rovnocenná zkoušce z oboru státní služby „Sociální služby a sociální práce“) a správní činnosti při sociálně-právní ochraně dětí (dosud rovnocenná zkoušce z oboru státní služby „Sociálněprávní ochrana dětí a rodinná politika“) bude zachována u zkoušky z nového oboru státní služby „Sociální služby, sociální práce, sociálně-právní ochrana dětí a rodinná politika“ za podmínky, že budou vykonány zkoušky pro obě správní činnosti, jelikož rozsah požadovaných znalostí pro tyto správní činnosti samostatně není srovnatelný s rozsahem a obsahem znalostí a vědomostí u nového oboru státní služby „Sociální služby, sociální práce, sociálně-právní ochrana dětí a rodinná politika“.

V příloze č. 1 dále již nejsou uvedeny zkoušky k výkonu správní činnosti při řízení o dávkách pomoci v hmotné nouzi a o dávkách pro osoby se zdravotním postižením, sociální péče, státní sociální podpora a další sociální dávky, při řízení o dávkách a službách sociální péče, při provádění státní sociální podpory, které byly dosud rovnocenné zkoušce z oboru státní služby „Nepojistné sociální dávkové systémy“ (příslušné správní činnosti dle vyhlášky č. 512/2002 Sb., pro které by zvláštní část zkoušky zvláštní odborné způsobilosti úředníka územního samosprávného celku mohla být považována za rovnocennou zvláštní části úřednické zkoušky pro obor státní služby „Nepojistné sociální dávkové systémy“, neexistují). Rovněž byla vypuštěna zkouška k výkonu správní činnosti při finančním hospodaření územních samosprávných celků a jeho přezkumu (dosud rovnocenná zkoušce z oboru státní služby „Finance“) a výkonu správní činnosti při správě živnostenského podnikání (dosud rovnocenná zkoušce z oboru státní služby „Podnikání a živnosti“), protože svým obsahem a rozsahem nejsou srovnatelné se zvláštní částí úřednické zkoušky pro příslušný obor státní služby.

V souladu s vyhláškou č. 512/2002 Sb. byl název správní činnosti „v hospodaření s odpady a nakládání s obaly“ upraven na „v hospodaření s obaly“ a název správní činnosti „při ochraně zdraví a životního prostředí před škodlivými účinky chemických látek a chemických přípravků a prevenci závažných havárií způsobených těmito látkami“ upraven na „při prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi“.

Obdobně v příloze č. 2 tak již nejsou uvedeny některé jiné dosud rovnocenné zkoušky, a to „Zkouška odborné způsobilosti autorizovaného architekta pro obor krajinářská architektura podle zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů“, „Zkouška odborné způsobilosti autorizovaného architekta pro obor architektura, územní plánování a krajinářská architektura podle zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů“ a „Zkouška odborné způsobilosti autorizovaného inženýra v oboru stavby vodního hospodářství a krajinářství podle zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů“, dosud rovnocenné vůči zkoušce z oboru státní služby „Pozemková

správa a krajiny tvorba“ (obor státní služby podle nařízení vlády č. 1/2019 Sb. sice existuje pod shodným názvem, avšak v rámci novelizace vyhlášky č. 162/2015 Sb., o podrobnostech úřednické zkoušky, ve znění vyhlášky č. 124/2018 Sb., probíhající v návaznosti na nařízení vlády č. 1/2019 Sb., se v příloze č. 2 mění – rozšiřuje – výčet mezinárodních smluv, právních předpisů a služebních předpisů, usnesení vlády, jiných dokumentů a požadavků pro tvorbu zkušebních otázek ke zvláštní části úřednické zkoušky, a rozsah požadovaných znalostí by tak neodpovídal obsahu zkoušky k výkonu uvedených správních činností) a „Odborná zkouška patentového zástupce podle zákona č. 417/2004 Sb., o patentových zástupcích a o změně zákona o opatřeních na ochranu průmyslového vlastnictví, ve znění pozdějších předpisů“, dosud rovnocenná vůči zkoušce z oboru státní služby „Průmyslové vlastnictví“ (nově nahrazen oborem státní služby „Ochrana průmyslového vlastnictví, autorských práv a práv souvisejících“).

V příloze č. 2 se nově uvádějí „Zkouška zakončující vzdělávací program zaměřený na výkon zahraniční služby podle zákona č. 150/2017 Sb., o zahraniční službě a o změně některých zákonů (zákon o zahraniční službě), ve znění zákona č. 35/2019 Sb.“ jako rovnocenná zvláštní části úřednické zkoušky v oboru státní služby „Zahraníční vztahy a služba“ a „Základní atestace (atestace I. stupně) jako závěrečná zkouška akreditovaného studijního programu v oblasti veterinárního lékařství nebo veterinární hygieny podle zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů“ rovnocenná zvláštní části úřednické zkoušky v oboru státní služby „Veterinární péče“.

Pokud jde o otázku přechodu staré právní úpravy na novou právní úpravu, tak z přechodného ustanovení nařízení vlády č. 1/2019 Sb. vyplývá, že osoba, která před 1. červencem 2019 úspěšně vykonala zvláštní část úřednické zkoušky pro obor státní služby podle nařízení vlády č. 106/2015 Sb. uvedený ve sloupci A přílohy č. 2 k nařízení č. 1/2019 Sb., se dnem 1. července 2019 považuje za osobu, která úspěšně vykonala zvláštní část úřednické zkoušky pro obor státní služby uvedený ve stejném řádku ve sloupci B přílohy č. 2 k nařízení č. 1/2019 Sb. Povinnost úspěšně vykonat úřednickou zkoušku však může být státním zaměstnancem splněna i na základě ustanovení § 36 odst. 4 zákona o státní službě, tedy uznáním rovnocennosti. Rovnocennost doložená (a následně osvědčená) podle dosavadní právní úpravy, tedy podle § 2 odst. 2 a podle příloh č. 1 a 2 nařízení vlády č. 136/2015 Sb., ve znění účinném do 30. června 2019 (do nabytí účinnosti nařízení vlády č. 1/2019 Sb.), tak zůstává nedotčena. Tedy zvláštní část zkoušky zvláštní odborné způsobilosti úředníka územního samosprávného celku k výkonu správních činností, zkouška podle jiného zákona a uznání odborné kvalifikace podle zákona upravujícího uznávání odborné kvalifikace, které byly přede dnem 1. července 2019 považovány za rovnocenné zvláštní části úřednické zkoušky podle nařízení vlády č. 136/2015 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto nařízení, pro obor státní služby uvedený ve sloupci A přílohy č. 2 k nařízení vlády č. 1/2019 Sb., a nejpozději ke dni 30. června 2019 byl předložen příslušný doklad o vykonání zvláštní části zkoušky zvláštní odborné způsobilosti úředníka územního samosprávného celku, zkoušky podle jiného zákona nebo uznání odborné kvalifikace podle zákona upravujícího uznávání odborné kvalifikace, se nabytím účinnosti tohoto nařízení považují za rovnocenné zvláštní části úřednické zkoušky pro obor státní služby uvedený v odpovídajícím řádku ve sloupci B přílohy č. 2 k nařízení vlády č. 1/2019 Sb.

Státním zaměstnancům (včetně bývalých státních zaměstnanců) je tak garantováno, že doložená (a následně osvědčená) rovnocennost zůstává nedotčena, ač rozsah skutečně ověřovaných vědomostí a schopností a odborné připravenosti byl užší, než je nově požadováno ve zvláštní části úřednické zkoušky pro odpovídající nástupnický obor státní služby dle příslušného řádku převodní tabulky v příloze č. 2 k nařízení vlády č. 1/2019 Sb.

Pokud tedy má osoba například vykonanou zvláštní část zkoušky zvláštní odborné způsobilosti úředníka samosprávného celku při správě daní, poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění a bylo vydáno osvědčení o rovnocennosti (nebo nejpozději ke dni 30. června 2019 byla rovnocennost doložena a následně bylo vydáno osvědčení o rovnocennosti) zvláštní části úřednické zkoušky pro obor Daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění, považuje se od 1. července 2019 za rovnocennou zvláštní části úřednické zkoušky pro obor Daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění a hazardní hry, a to i u osoby, která byla do služebního poměru následně znovu přijata. Naopak osobě, která rovnocennost do 30. června 2019 nedoložila, již tato rovnocennost přiznána nemůže být, neboť od 1. července 2019 nařízení vlády o rovnocennosti některých zkoušek a odborných kvalifikací zvláštní části úřednické zkoušky nepovažuje tomuto oboru státní služby za rovnocennou žádnou zkoušku zvláštní odborné způsobilosti úředníka samosprávného celku. Totéž platí i pro ty, kteří budou přijati do služebního poměru k 1. červenci 2019 a později.

K čl. II

Účinnost se navrhuje ke dni 1. července 2019, tedy ke stejnému dni, kdy nabývá účinnosti nařízení vlády č. 1/2019 Sb.